

ARRELS DEL CRISTIANISME: JUDAISME, HERMETISME, GNOSI

JUDAISME: Característiques que la fan diferent de les altres religions
misteriques (idees estranyes a la filosofia grega.

- **Monoteisme:** Només existeix un Déu, Iahvé.
- Déu havia d'enviar un salvador (Mesies) que els alliberaria de les penalitats (al poble jueu: l'escollit).
- El Déu jueu és **creador**: produeix del no res; i **provident**: es preocupa i té cura del món que ha creat.
- **Visió lineal del Temps:** Hi ha un inici absolut del cosmos. Ha d'haver també un final absolut amb la vinguda del Mesies i la salvació del poble escollit.
- **Implicacions:**
- Posa la **voluntat** en el primer pla de l'explicació del món i de l'activitat humana.
- Reforça la idea de **llibertat** humana i la noció de **pecat**: acció volgudament dolenta

- HERMETISME - GNOSI: Saviesa egípcia: mig religió, mig filosofia
Déu = Pare

GNOSI: La saviesa única: coneixement que salva.

Té lloc per una doble actuació:

1. **Actuació** de l'ànima que renuncia a allò que és sensible i fa un esforç ascètic per tal d'arribar a l'èxtasi místic que la identifica amb Déu.
2. **Desplegament** de Déu vers l'home, a qui es revela i a qui redimeix.

Sincretisme entre JUDAISME i FILOSOFIA (Filó d'Alexandria (15aC – 41 dC)

- Cristianisme: Primer: com una de les sectes del Judaisme. Després com a religió independent.

- Modifica algunes de les tesis del Judaisme
- Modifica algunes de les tesis de les religions misteriques.
- Modifica algunes de les tesis de Filó d'Alexandria.

Monoteisme: Déu únic, creador, provident, omnipotent. Coneix i estima.
. Ésser personal (Pare – Fill – Esperit Sant): 3 persones en una sola substància.

Voluntarisme: Prioritat de la voluntat.

Linealitat del Temps i de la història

- Encarnació: Déu entra en la història a través del seu fill.

Veritat: El món és creat i el seu *lógos* rau en el Creador (Déu): la revelació.
(Idea estranya pels grecs: És l'enteniment humà que pot descobrir l'ordre i el logos.

Creació: Idea estranya al pensament grec.

Producció del no-res (contingent)

No idea de necessarietat.

Ésser humà: És lliure

Pecat original que limita la llibertat i inclina vers el mal.

Mitjançant la redempció i la gràcia es fa possible la salvació

Pares de l'Església (segles II – V dC) (Patrística)

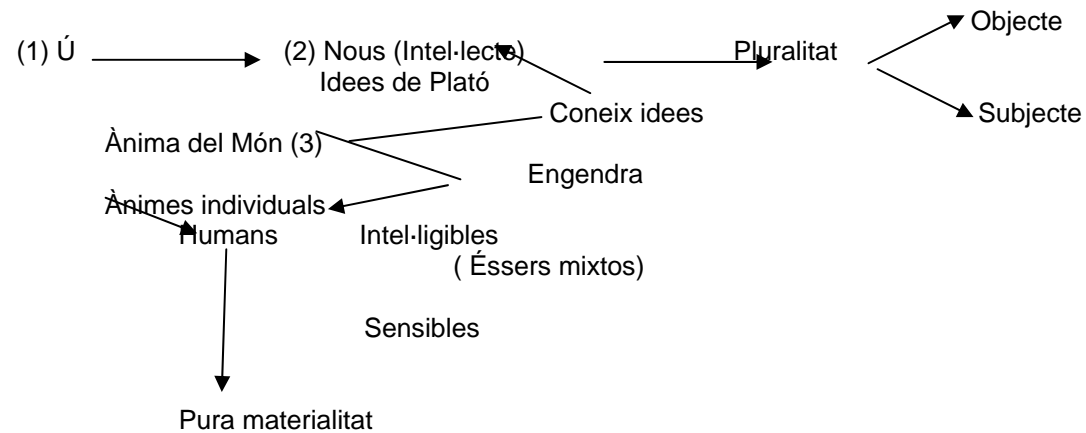
Elaboren continguts doctrinals.

DEL MÓN ROMÀ AL MÓN MEDIEVAL. CONTEXT HISTÒRIC.

ROMA	<p>Domina la Itàlia Peninsular</p> <ul style="list-style-type: none"> - Part occidental: Cartago - Part oriental: gran part dels regnes hel·lenístics. 	III aC: Totes les terres que envolten la Mediterrània
ESTAT DE LA FILOSOFIA (Després d'Aristòtil)	<p>Aparició filosofies salvífiques (ètiques)</p> <p>Coincideix amb aparició religions d'origen oriental (ressorgiment fort), de caràcter més íntim.; compromís vital</p> <p>FILOSOFIA + RELIGIÓ : Contacte)</p>	SINCRETISME: Unió d'elements filosòfics i religiosos.
	<ul style="list-style-type: none"> - Novetats filosòfiques: - PLATONISME (Plotí) Segle III dC (Continuació doctrines anteriors) 	PLATONISME, ARISTOTELISME, EPICUREISME : ECLECTICISME (Unió de diversos corrents)
CRISI	<p>Segle III dC: Fronteres extenses i llunyanes.</p> <p>Pobres del camp van a les ciutats.</p> <p>Rics: marxen de les ciutats cap al camp.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cristians: Forts a les ciutats i capes populars. - EMPERADORS: Culpen als cristians de la descomposició de l'Imperi: Repressió dels cristians 	<p>Revoltes dels pobles.</p> <p>Més poder per als generals de l'exèrcit.</p> <p>Pronunciaments i cops d'estat.</p>
	<p>313: Edicte de Milà: LLIBERTAT RELIGIOSA.</p> <p>391: tEODOSI: Cristianisme = Religió oficial</p>	<p>Imperi d'Occident: Fins 476 dC – bàrbars</p> <p>Imperi d'Orient: fins 1453 – turcs.</p>
	<p>Deteriorament econòmic</p> <p>Ruralització de la vida</p>	<p>Abandonament ciutats</p> <p>Disminució del comerç</p> <p>Aïllament</p> <p>Pèrdua ciències i coneixements geogràfics.</p>
	<p>Retorn de les visions del cosmos ja superades.</p> <p>Retorn visions més supersticioses.</p>	
	<p>FILOSOFIA: No llibertat de pensament; No saber autònom.</p> <p>Fins segle XIII: a través dels àrabs. Fins llavors no es coneixerà l'obra autèntica d'Aristòtil</p>	Predomini del PLATONISME, versió de St. Agustí

EL NEOPLATONISME DE PLOTÍ (EMANATISME)

Última gran filosofia original de l'antiguitat	Filosofia racionalista + místicoreligiosa	Preocupació principal: LA SALVACIÓ.
Influències:	Plató i religions orientals	Exercí una gran influència en els pares de l'Església i en la teologia cristiana
Continguts	Absoluta transcendència de Déu	Déu = Unitat Déu = simplicitat.
	Ú: definició negativa (diferent del món)	No es múltiple, no hi ha en ell ni pluralitat ni variació; no és definible; no és cognoscible; no és personal
	Tot prové de l'Ú: EMANATISME - Per sobreabundància d'ésser sense minvar - Sol, llum...	El món: (és un vessament de l'Ú). Procedeix de l'Ú

Tot i el caràcter positiu del món, l'ànima individual que se sent insatisfeta i enyora el seu origen pot posar-se en camí per tornar cap a Déu	CAMÍ DE RETORN: S'inicia amb la pràctica de les VIRTUTS PLATÒNIQUES (temperança, fortalesa, Saviesa, justícia)	L'ésser humà aconsegueix l'alliberament dels sentits i s'orienta vers l'intel·ligible a través de la música, l'amor i la filosofia.
	L'ànima acaba per identificar-se amb el Noús.	Aquesta ASCESI i PURIFICACIÓ de l'ànima prepara el camí per a l'últim pas: L'EXTASI, en que l'ànima s'uneix i es fon amb l'Ú en una vivència mística.

SANT AGUSTÍ (IL-LUMINISME). (354-430) Algèria.

Neoplatonisme cristianitzat	Col·laboració entre fe i raó (Teologia + Filosofia)	“Creu per entendre, no vulguis entendre per creure”. Primer la fe, després la raó: Déu ha fet l'home racional perquè faci ús d'aquesta raó (Són continguts de la ment divina)
Neoplatonisme	Les idees no són entitats independents, com afirma Plató El Món ha estat creat per Déu segons els modes (idees) de la seva ment en un acte voluntari i lliure. Déu és Ésser Necessari	En un exercici de la seva OMNIPOTENCIA
No al platonisme panteista	Rebutja la idea d'emanació Rebutja el maniqueisme Influència de Plató	Les coses (el món, no) = contingent Afirma la positivitat de tot el real..
	Ésser humà = Ànima que viu temporalment en un cos i se'n serveis. No admet reencarnació ni la preexistència.	Déu . Bé: produeix el món segons les Idees i les coses són bones en tant que participen del Bé. - Hi ha graus de realitat des de l'Ésser amb plenitud fins a la matèria, que és el grau més baix de realitat.
El problema del mal	Si Déu existeix, ¿d'on prové el mal? - El mal no és alguna cosa, sinó mancança d'alguna cosa. - El mal seria el simple no-res	Pare Fill: Lògos Esperit: Amor Influència de Plotí. (Rebuig del Maniqueisme)
		Protestantisme: El voluntarisme diví que concedeix la gràcia només a uns escollits.